

Anna Pavlů: Vliv rodiny na školní úspěšnost žáků 2. stupně ZŠ. Diplomová práce.

Oponentský posudek.

Studentka **Anna Pavlů** se ve své práci rozhodla kvalitativně prostřednictvím osmi rozhovorů prozkoumat, jaký vliv má rozvod, který v minulosti proběhl v rodině dítěte, na jeho školní prospěch. Rozhovory vedla s osmi matkami. Jedná se o situace šesti dívek a dvou chlapců. Otázkou je, do jaké míry tento cíl skutečně naplnila.

Téma je aktuální, v praxi žádané a velmi dobře využitelné, je postaveno na dobrých teoretických základech. Zdá se, že bylo dobře promyšleno, studentka se orientuje v dané problematice, nastudovala relevantní převážně českou literaturu. Teorie je prolínáním kompilačních částí a oddílů, kde jsou zdroje také mezi sebou komparovány. Jedná se o ucelený popis a vzhled do problematiky. Teorie je s praxí v následujících částech (v diskusi) propojována. V teorii nalézáme však jen málo informace, zda bylo toto téma již zkoumáno a jak a s jakými výsledky (chybí mi hlavně vztah rozvodu a prospěchu v konkrétních předmětech). **Teoretická část je v rozsahu úměrná formátu práce a prezentovaná fakta jsou relevantní tématu práce.**

V praktické části pak leží podstata studie. **Metodologie zvolena správně. Počet rozhovorů je více než dostačující.** Celkově je skupina respondentů jednodílná (rozhovory vedou matky, děti jsou převážně v péči matek, jedná se převážně o dívky – 6:2, jako zdroj slouží pohled matek – nevíme však nic o objektivním prospěchu dětí a už vůbec nic o dvou jmenovaných předmětech).

Chybí mi zde formulace výzkumných otázek. Přestože výsledky přinášejí spoustu zajímavých informací, chybí zde formulace toho, co studentka hledá, co ji zajímá, abychom mohli následně vidět, zda cíl naplnila.

Chybí precizní analytická úvaha studentky, vše zůstává na popisné rovině. Domnívám se, že popisované kategorie totiž popisují převážně jiné jevy, než ty, které jsou formulovány v názvu a následně anotaci práce. V abstraktu práce se dočteme, že cílem praktické části je hlouběji prozkoumat vliv rozvodu na školní úspěšnost žáků na druhém stupni ZŠ v předmětech anglický jazyk a občanská výchova.

Ve výsledcích nás pak autorka seznamuje s výsledky sebeprezentace rodin, což jsem pochopila jako stručné medailonky z perspektivy rozhovorů. Následně nás autorka seznamuje s kategoriemi: fungující rodina před rozvodem, rozdílný vztah dcer k otci a matce, finanční situace a její změny po rozvodu, hlavní role matky v péči o domácnost a dítě, změny ve fungování rodiny po rozvodu, reakce dítěte na rozvod, spolupráce rodiny a školy během rozvodu a změna prospěchu dítěte po rozvodu. Již výčet kategorií naznačuje podstatu toho, co bych chtěla autorku vytknout. Kdyby se vaše práce jmenovala např. Situace v rodinách druhostupňových dětí po rozvodu rodičů, pak by to byly relevantní výsledky. Zde se však o vztahu ke škole dozvídáme pouze to, zda rodiče škole o rozvodu vůbec řekli, zda jim někdo nabídl nějakou službu a zda se děti z pohledu matky nějak ve škole zhoršily. A zdá se, že nezhoršily. Ale zůstáváte bohužel na úrovni tohoto povrchního tvrzení, chybí mi tu objektivita a hloubka. Výsledky jsou prezentovány v rozsahu 2/3 strany a jmenované dva školní předměty se někam úplně vytratily. A vlastně jde spíše o komentáře k domácí přípravě.

Vaše práce tedy dobře popisuje situace rodin po rozvodu, ve vztahu k prospěchu či dokonce k prospěchu u v daných předmětech anglický jazyk a občanská výchova však dostáváme informace minimální či žádné.

V diskusi jsou shrnuty závěry, autorka diskutuje s literárními zdroji a jiným výzkumem. Diskuse již nepřináší v chápání práce žádné zvraty, nikam ji zásadně neposouvá. Dobře je reflektováno, že do procesu může vstupovat množství jiných faktorů – v korespondenci s teoretickou částí. **Jedná se o objektivní šetření, jako pozitivní vidím, že autorka si je dobře vědoma svých slabin.**

Vše je eticky ošetřeno, formálně je diplomová práce ucelená, rozsah zpracovaného materiálu je úměrný typu práce, literatura je dostačující a poctivě citována. V několika případech bych přivítala citaci primárního zdroje, který je dostupný (ne sekundární citaci).

Text je dobře členěn. **Strukturace práce je autorčinou silnou stránkou.** Práce je dobře čitelná, srozumitelná, přivítala bych, pokud by název i anotace lépe korespondovaly s obsahem.

Práci doporučuji k obhajobě.

Možné otázky pro obhajobu:

Jaké vnímáte nejvýraznější rozdíly v příbězích chlapců a dívek?

Jak byste se vyjádřila k tomu, co jste zjistila o vliv rozvodu na školní úspěšnost žáků na druhém stupni ZŠ v předmětech anglický jazyk a občanská výchova?

V Praze 1.1.2017

PhDr. Mgr. Veronika Pavlas Martanová Ph.D.